

[Edel Saunte.]

gøre gennemførelsen af andre bestemmelser. Jeg kan sige, at overlægenes argumentation vedrørende værnetinget for de åndssvage bragte nye tanker frem for udvalget, men vi blev alligevel enige om, at den udformning, som værnetingsreglerne i almindelighed har, også vil være tilfredsstillende for de åndssvage.

De største problemer rejste sig i forbindelse med lovforslaget om ændringer i retsplejeloven, selvom et hovedproblem, der ikke vedrører dette lovforslag, måske var det, hvis behandling tog længst tid, nemlig dette: Hvad omfatter egentlig ordet frihedsberøvelse? I hvilken udstrækning kan man sige, at en person frihedsberøves, når der bliver givet vedkommende et pålæg eller et forbud? Er kun den personlige, korporlige indespærring frihedsberøvelse, eller er også en forpligtelse til at holde sig væk fra visse steder eller til at opholde sig visse steder frihedsberøvelse? I denne debat har spørgsmålet om, i hvilket omfang domstolene kunne tage stilling til de forskellige anbringelsesmåder, været inddraget. For een side af sagen er, at domstolene klart efter lovforslagenes hele opbygning kan tage stilling til, hvorvidt en person kan inddrages under en bestemt forsorg eller gøres til genstand for en bestemt tvangsanbringelse — i sin helhed betragtet — altså f. eks. om vedkommende kan inddrages under åndssvageforsorgen eller ej, eller om vedkommende kan inddrages under sindssygeforsorgen eller ej. Dermed er det imidlertid ikke givet, at vedkommende persons anbringelse indenfor de forskellige anbringelsesmåder, som forsorgen omfatter, også kan forelægges domstolene. Jeg tror, at man i almindelighed har været enig om, at anbringelsesmåden i stor udstrækning vil være et lægeligt spørgsmål, der ikke kan forelægges domstolene, medens det må siges, at selve spørgsmålet om anbringelse eller ikke-anbringelse naturligt hører under domstolene.

Et andet problem, der har interesseret udvalget meget, er, hvordan de personer, der inddrages under forsorg, eller deres pårørende og værger overhovedet kan blive gjort bekendt med den ret, som disse love giver dem. Vi er i folketinget meget interesseret i de love, vi giver og arbejder med,

men vi ved også, at den brede befolkning mange gange overhovedet ikke opdager lovenes eksistens, før den står overfor det konkrete problem, og ofte ikke engang da. Derfor fandt udvalget, at det er overordentlig væsentligt, at enhver, der inddrages under forsorg af en eller anden karakter, enhver, der frihedsberøves, og enhver person, der har ansvaret for en, der frihedsberøves, ved frihedsberøvelsen underrettes om, at denne ret til at gå til domstolene findes. Dertil sigter en række af de ændringsforslag, som udvalget har anmodet de forskellige ministre om at stille, og som de velvilligst har stillet.

Problemet rækker imidlertid videre. Der er i øjeblikket på vore anstalter anbragt en række personer. Hvorledes får de at vide, at de har denne ret? I stor udstrækning tror jeg de allerede ved det på grund af den debat, der har været i pressen, men vi har bedt ministrene gøre de forskellige forsorgsgrene klart, at der under en eller anden form må gives anbragte personer, der overhovedet kan tåle en sådan underretning, oplysning om deres rettigheder. Man har drøftet, om det ville være rimeligt gennem de reglementer, som er opslået på anstalterne, at give de pågældende underretning om deres rettigheder, men man har ikke ment at turde påbyde det i lovene, fordi det som nævnt i enkelte tilfælde ville kunne være til skade for de pågældende.

Videre har vi beskæftiget os med spørgsmålet om, hvor hurtigt protester mod tvangsanbringelse kan fremmes. I de forskellige lovforslag er der fastsat forskellige frister, og f. eks. månedsfristen i lovforslaget vedrørende de sindssyge forekommer os vel lang. Vi har også overvejet, om det var muligt at fastsætte forskellige frister, alt efter som det drejede sig om første inddragelse under forsorgen, udskrivning fra forsorgen eller en senere gentaget inddragelse under forsorgen, men man er enedes om at fastholde de frister, der oprindeligt er foreslået.

Endvidere har udvalget drøftet, hvem der skulle møde for den inddragende myndighed. Herunder har man diskuteret, om der var mulighed for at lade politimestrene møde, men man er veget tilbage herfor, fordi sagerne derved ville få karakter af politisager. Det har også været på tale, om man i alle